

Gerechtshof Amsterdam
Zaaknummer: 200.191.713/01
Datum: 6 maart 2018

AKTE NA TUSSENBSCHIKKING

inzake:

1. **AGEAS SA/NV**,
gevestigd te Brussel, België, in deze zaak woonplaats kiezende te Claude
Debussylaan 80, 1082 MD Amsterdam
 ("**Ageas**")
advocaten: mrs. H.J. de Kluiver, D. Horeman en J.W.M.K. Meijer
2. **VERENIGING VAN EFFECTENBEZITTERS**,
gevestigd te Den Haag, in deze zaak woonplaats kiezende te Amaliastraat
7, 2514 JC Den Haag
 ("**VEB**")
advocaat: mr. P.W.J. Coenen
3. **DRS BELGIUM CVBA**,
gevestigd te Brussel, België, in deze zaak woonplaats kiezende te
Maliesingel 20, 3581 BE Utrecht
 ("**Deminor**")
advocaat: mr. K. Rutten
4. **STICHTING INVESTOR CLAIMS AGAINST FORTIS**,
gevestigd te Amsterdam, in deze zaak woonplaats kiezende te Westermarkt
2-H, 1016 DK Amsterdam
(de "**SICAF**")
advocaat: mr. J.H.B. Crucq
5. **STICHTING FORTISEFFECT**,
gevestigd te Utrecht, in deze zaak woonplaats kiezende te Maliebaan 70,
3581 CV Utrecht
 ("**FortisEffect**")
advocaat: mr. A.J. de Gier
6. **STICHTING FORSETTLEMENT**,
gevestigd te Amsterdam, in deze zaak woonplaats kiezende te Barbara
Strozzilaan 101, 1083 HN Amsterdam
(de "**Stichting**")
advocaat: mr. M.H. de Boer

Inhoudsopgave	Pagina
1 INLEIDING	3
2 DE FISCALE EN BOEKHOUDKUNDIGE VERANTWOORDING VAN DE VERGOEDINGEN AAN DE BELANGENORGANISATIES DOOR AGEAS	3
3 DE KOSTEN, VERGOEDINGEN EN VERDIENMODELLEN VAN DE BELANGENORGANISATIES	7

1 INLEIDING

1. Het Hof heeft in zijn tussenbeschikking van 5 februari 2018 ("**Tussenbeschikking**") aangegeven nader te willen worden geïnformeerd over de kosten en vergoedingen van de belangenorganisaties die op het verzoek tot verbindendverklaring van de Aangepaste Settlement Agreement betrekking hebben alsmede hun verdienmodellen.¹ Daarnaast heeft het Hof aangegeven nader te willen worden geïnformeerd over de wijze waarop Ageas fiscaal en boekhoudkundig het bedrag aan vergoedingen voor de belangenorganisaties verantwoordt.² Ten slotte heeft het Hof overwogen in meer algemene zin te willen worden voorgelicht over de verschillende verdienmodellen die in de markt door belangenorganisaties worden gebruikt en/of gangbaar zijn, de voor- en nadelen daarvan, alsmede de in de markt gebruikelijke vergoedingen en winstopslagen, een en ander voor zover mogelijk met stukken en eventuele publicaties onderbouwd.³
2. In deze akte licht Ageas toe hoe zij de vergoedingen aan de belangenorganisaties fiscaal en boekhoudkundig verantwoordt (hoofdstuk 2). Ook gaat Ageas – in aanvulling op de akten van VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF – in op de kosten, vergoedingen en verdienmodellen van belangenorganisaties (hoofdstuk 3).
3. Tenzij anders aangegeven, hebben de in deze akte gebruikte definities dezelfde betekenis als in voorgaande door Verzoeksters bij het Hof ingediende stukken in de onderhavige WCAM procedure.

2 DE FISCALE EN BOEKHOUDKUNDIGE VERANTWOORDING VAN DE VERGOEDINGEN AAN DE BELANGENORGANISATIES DOOR AGEAS

4. Het Hof heeft te kennen gegeven door Ageas geïnformeerd te willen worden "*over de wijze waarop zij fiscaal en boekhoudkundig het bedrag aan vergoedingen voor de belangenorganisaties verantwoordt.*" Daarbij is volgens het Hof van belang "*of het voor haar*

---

¹ Tussenbeschikking, rov. 2.4.

² Tussenbeschikking, rov. 2.5.

³ Tussenbeschikking, rov. 2.6.

*[Ageas, adv.] verschil maakt of dat bedrag al of niet deel uitmaakt van het totale schikkingsbedrag dat op grond van de overeenkomst zal worden uitgekeerd."*⁴

5. Vooropgesteld moet worden dat het bedrag aan vergoedingen voor de belangenorganisaties geen onderdeel uitmaakt van het totale schikkingsbedrag dat op grond van de Aangepaste Settlement Agreement aan claimanten (Eligible Shareholders) zal worden uitgekeerd. Ageas begrijpt bovenstaand verzoek van het Hof dan ook als de vraag hoe Ageas de vergoedingen aan de belangenorganisaties fiscaal en boekhoudkundig verantwoordt en of Ageas er – in theorie – op de één of andere manier belang bij zou hebben de vergoedingen aan de belangenorganisaties separaat te verantwoorden, in plaats van als 'vergoeding aan claimanten' (i.e. als onderdeel van het schikkingsbedrag). Deze vraag dient ontkennend te worden beantwoord. Ageas licht dat als volgt toe.

Boekhoudkundig

6. Ageas heeft in de periode 2014 tot en met 2017 ten laste van de winst- en verliesrekening van die jaren een voorziening opgebouwd voor verplichtingen uit hoofde van de WCAM procedure. Deze verplichtingen hebben betrekking op de vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement en de vergoedingen aan de belangenorganisaties. De hoogte van de voorziening bedroeg op de balans per 31 december 2016 EUR 1,024 miljard en per 31 december 2017 1,109 miljard. Er is bij het boekhoudkundig verwerken van de voorziening geen onderscheid gemaakt tussen deze twee soorten vergoedingen.
7. Ook bij betalingen ten laste van de voorziening maakt het niet uit of sprake is van betaling van vergoedingen onder de Aangepaste Settlement Agreement of betaling van de vergoedingen aan de belangenorganisaties. Beide komen namelijk op dezelfde wijze ten laste van de getroffen voorziening en worden op dezelfde wijze op

---

⁴ Tussenbeschikking, rov. 2.5.

hetzelfde tijdstip verantwoord in de winst- en verliesrekening (i.e. onder "diensten en diverse goederen").

8. Bij de boekhoudkundige verwerking van de voorziening op basis van Belgische waarderings- en rapportagegrondslagen (BGAAP) volgt Ageas de voorschriften van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen over het vormen van een voorziening.

Fiscaal

9. De boekhoudkundige behandeling van de vergoedingen volgens BGAAP vormt de basis voor de fiscale behandeling daarvan. Ageas heeft dus geen keuze in de wijze waarop zij de vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement en de vergoedingen aan de belangenorganisaties fiscaal verantwoordt. Fiscaal gezien is in de periode 2014 tot en met 2017 een voorziening opgebouwd die als aftrekbare kost is geboekt in het resultaat van ieder boekjaar in deze periode.
10. Vanuit het perspectief van de vennootschapsbelasting bestaat geen verschil tussen de behandeling van de voorziening voor de vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement en de voorziening voor de vergoedingen aan de belangenorganisaties. Beide komen fiscaal ten laste van de winst. Overigens is er door Ageas praktisch gezien geen voordeel behaald uit de fiscaal aftrekbare last, aangezien Ageas eind 2015 beschikte over meer dan EUR 12 miljard aan fiscale verliezen die in een later boekjaar op de belastbare winst in mindering gebracht kunnen worden. Aan deze verliezen kent Ageas in haar geconsolideerde jaarrekening geen waarde toe en er is daarvoor geen actieve belastinglatentie opgenomen. De vergoedingen aan de belangenorganisaties zijn verwaarloosbaar ten opzichte van deze EUR 12 miljard aan fiscale verliezen, dus deze zouden vanuit het perspectief van de vennootschapsbelasting in de praktijk geen fiscaal voordeel kunnen opleveren, ongeacht de fiscale kwalificatie van de vergoedingen aan de belangenorganisaties en ongeacht of deze al dan niet fiscaal in aftrek zouden kunnen worden genomen.

11. Ook vanuit het perspectief van de btw bestaat geen verschil tussen de behandeling van de vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement en de vergoedingen aan de belangenorganisaties. De vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement zijn niet onderworpen aan de heffing van btw. Ten aanzien van de vergoedingen aan de belangenorganisaties heeft Ageas zich op het standpunt gesteld dat ook hierover geen btw verschuldigd is en de Dienst Voorafgaande Beslissingen in Fiscale Zaken van de Federale Overheidsdienst Financiën ("**DVB**") heeft, in een beslissing van 28 maart 2017, het standpunt van Ageas bevestigd. Overigens had een andere beslissing van de DVB er enkel toe geleid dat Ageas deze btw had afgedragen en dus niet tot een andere vormgeving van de vergoedingen aan de belangenorganisaties.

Conclusie

12. De wijze waarop Ageas de vergoedingen aan de gerechtigden onder de Aangepaste Settlement Agreement en de vergoedingen aan de belangenorganisaties heeft vormgegeven is op geen enkele wijze boekhoudkundig of fiscaal gedreven. Met andere woorden: het maakt boekhoudkundig of fiscaal gezien geen verschil voor Ageas of het bedrag voor de belangenorganisaties al dan niet deel uitmaakt van het totale schikkingsbedrag dat onder de Aangepaste Settlement Agreement zal worden uitgekeerd.
13. Uit het voorgaande kan en moet echter niet worden afgeleid dat de vergoedingen aan de belangenorganisaties in mindering zijn gekomen op het voor vergoeding aan claimanten (Eligible Shareholders) beschikbare bedrag. Het bedrag voor de betaling van de belangenorganisaties is in aanvulling daarop beschikbaar gesteld. Het feit dat de fiscale en boekhoudkundige behandeling hetzelfde is kan daar niet aan afdoen nu dat eenvoudigweg het gevolg is van het feit dat kosten grotendeels gelijk worden behandeld (maar dat maakt de ene kostenpost nog niet uitwisselbaar met de andere).

3 DE KOSTEN, VERGOEDINGEN EN VERDIENMODELLEN VAN DE BELANGENORGANISATIES

14. Wat betreft de belangenorganisaties heeft het Hof te kennen gegeven dat zij, ieder voor zich, inzage dienen te geven in en verantwoording dienen af te leggen over de kosten en vergoedingen die op het WCAM-verzoek betrekking hebben en tevens zo concreet mogelijk hun verdienmodel dienen toe te lichten.⁵ Daarnaast heeft het Hof meer in het algemeen geoordeeld dat partijen het Hof dienen voor te lichten over *"de verschillende verdienmodellen die in de markt door belangenorganisaties worden gebruikt en/of die gangbaar zijn, de voor- en nadelen daarvan, alsmede de vergoedingen en winstopslagen die gebruikelijk zijn in de markt"*.⁶
15. VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF zullen ieder, in afzonderlijke akten na tussenbeschikking, de door het Hof verzochte inzage in en verantwoording over hun respectieve verdienmodellen, en kosten en vergoedingen in verband met het onderhavige WCAM-verzoek, geven. Voorts zullen zij in hun akten meer in het algemeen beschrijven welke verdienmodellen, vergoedingen en winstopslagen gebruikelijk zijn in de markt.
16. Voor de door het Hof verzochte informatie over voornoemde onderwerpen verwijst Ageas dan ook naar de akten van VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF. Ageas heeft echter ook wel behoefte daar zelf nog het een en ander over op te merken.
17. Ageas heeft zichzelf als gevolg van de gebeurtenissen bij het voormalige Fortis in 2007/2008 geconfronteerd gezien met een veelheid aan claims en juridische procedures in zowel Nederland als België. Daarbij ging het om zowel civiele, bestuursrechtelijke als (in België) strafrechtelijke procedures. De civiele procedures zijn aangespannen door zowel individuele aandeelhouders, al dan niet in groepsverband, als ook belangenorganisaties, in de vorm van collectieve acties op grond van artikel 3:305a BW of anderszins vormgegeven in het geval van de Belgische procedures, in het

---

⁵ Tussenbeschikking, rov. 2.4.

⁶ Tussenbeschikking, rov. 2.6.

bijzonder de collectieve actie van Deminor.⁷ Ageas heeft, met andere woorden, de afgelopen tien jaar te maken gehad met een groot aantal procedures en verschillende soorten wederpartijen. Daaronder waren ook VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF. Zij zijn de initiatiefnemers geweest van collectieve acties met inbegrip van een enquêteprocedure tegen Fortis. Ageas heeft zich, overigens tegen hoge kosten, daartegen verweerd. Uiteindelijk heeft deze lange rechtsstrijd geresulteerd in een schikking die enerzijds recht doet aan wat in die lange rechtsstrijd als geschilpunten juridisch is uitgekristalliseerd en anderzijds in zeer ruime mate schadevergoeding toekent voor die uitgekristalliseerde feiten.

18. VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF – en in zijn algemeenheid ook andere belangenorganisaties met hen – zijn op meerdere manieren verschillend van elkaar. Ten eerste bestaan er verschillen in de organisatievorm en de doelstellingen van belangenorganisaties. Zo zijn er institutionele belangenorganisaties – vaak verenigingen – met een brede maatschappelijke doelstelling tot het behartigen van de belangen van de achterban in algemene zin. Het voeren van juridische procedures ten behoeve van de achterban, waaronder ook eventuele schikkingsonderhandelingen, vormt daar onderdeel van. Daarnaast worden geregeld ad-hoc belangenorganisaties opgericht naar aanleiding van een specifiek geschil of specifieke kwestie. Ad-hoc organisaties zijn vaak georganiseerd in de vorm van een stichting en hebben veelal als doelstelling het verkrijgen van een vergoeding in verband met een concreet geval van massaschade.⁸
19. Deze twee typen belangenorganisatie zijn terug te zien in de onderhavige procedure. Zo is VEB een non-profit organisatie in de vorm van een vereniging, die, al sinds haar oprichting in 1924, op grond van haar statutaire doel de belangen van effectenbezitters in de ruimste zin van het woord behartigt. En ook Deminor is, niet alleen in België maar ook in meerdere Europese landen, in bredere zin en reeds lange tijd (meer dan 25 jaar) actief op het gebied van aandeelhoudersrechten en beleggersbescherming. FortisEffect en

---

⁷ Zie Verzoekschrift 20 mei 2016, nr. 30.

⁸ Zie M.L.M.N. Heltzel, 'Checks and balances bij belangenorganisaties', *FR* 2012/5, p. 149. Zie ook I. Tillema, 'Commerciële motieven in privaatrechtelijke collectieve acties: olie op het vuur van de claimcultuur?', *AA* 2016, p. 341

SICAF op hun beurt zijn aan te merken als ad-hoc organisaties, die, beide in de vorm van een stichting, respectievelijk in november 2008 en oktober 2010, zijn opgericht naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom Fortis in 2007/2008 met het specifieke doel het behartigen van de belangen van beleggers in Fortis.

20. Een tweede verschil tussen belangenorganisaties is gelegen in het type achterban waarvoor, naast alle benadeelden in algemene zin op grond van art. 3:305a BW, meer specifiek tevens aandacht bestaat en die voor een deel ook de acties financieren. Zo'n specifieke achterban kan bestaan uit particuliere beleggers, institutionele beleggers, of een mix daarvan. Ook dit is terug te zien in de onderhavige procedure. VEB heeft in haar achterban (haar 40.000 leden) voornamelijk particuliere beleggers. Deminor heeft als meer specifieke achterban zowel (ongeveer 5.500) particuliere als (ongeveer 500) institutionele beleggers. De specifieke achterban van FortisEffect bestaat uit voornamelijk (ongeveer 14.000) particuliere beleggers. De specifieke achterban van SICAF bestaat uit uitsluitend (ongeveer 180) institutionele beleggers.
21. Een derde verschil tussen belangenorganisaties is, deels in samenhang met het voorgaande, gelegen in hun financieringsvorm(en). Belangenorganisaties hebben over het algemeen meerdere, verschillende financieringsbronnen. In welke combinatie en verhouding van die verschillende bronnen gebruik wordt gemaakt loopt echter sterk uiteen. De meer institutionele belangenorganisaties plegen de kosten voor het voeren van procedures en schikkingsonderhandelingen geheel of voor een substantieel deel uit eigen middelen te financieren, die kunnen bestaan uit (periodieke) bijdragen van leden of aangeslotenen (zoals lidmaatschapsgelden), donaties, subsidies, maar ook de financiële reserves die institutionele organisaties over het algemeen opbouwen in de loop der jaren, onder meer door bij schikkingen ook voor de eigen organisatie een financiële vergoeding te bedingen.⁹ Ad-hoc

---

⁹ Zie daarover bijvoorbeeld I. Tillema, 'Commerciële motieven in privaatrechtelijke collectieve acties: olie op het vuur van de claimcultuur?', AA 2016, p. 341-342. Zie ook R.M. Hermans, 'De oorzaken van het niet tot stand komen van collectieve schikkingen in massaschadezaken', in: M. Holtzer, A.F.J.A. Leijten & D.J. Oranje (red.), *Geschriften*

organisaties zijn in de regel (sterk) afhankelijk van externe financiering. Dit type organisatie verlangt veelal een succesvergoeding van haar achterban (i.e. een variabel bedrag waarvan de omvang afhangt van het bereikte schikkingsresultaat of de door de rechter toegewezen schadevergoeding), eventueel gecombineerd met een beperkte *entry* of jaarlijkse *fee*. Omdat de ad-hoc belangenorganisatie de procedure en eventuele onderhandelingen (dus) (grotendeels) dient voor te financieren, wordt meestal ook een externe partij betrokken. Vaak wordt een zogeheten *third party litigation funder* bereid gevonden om de kosten van de procedure (de kosten van advocaten, deskundigen en griffierechten) en eventuele onderhandelingen te financieren.¹⁰ Door het gebruik van dergelijke externe financiering kan het procesrisico ook worden afgewenteld op een derde. In ruil voor het financieringsrisico ontvangt de externe financier bij succes een percentage van het verkregen schikkingsbedrag of de in rechte verkregen schadevergoeding.¹¹ In zo'n geval is dus sprake van *no cure no pay* (een resultaatafhankelijke beloning) waarbij de beloning een *contingency* of *success fee* (een percentage van de opbrengst van de vordering) is. De externe financier kan daarnaast ook een beloning in de vorm van rente over het financieringsbedrag vragen. *Third party litigation funding* heeft zich met name in Australië en de Verenigde Staten sterk ontwikkeld. Dat geldt inmiddels evenwel ook voor Europese landen, waaronder met name het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.¹²

---

vanwege de vereniging Corporate Litigation 2014–2015, Deventer: Kluwer 2015. p. 377-378.

¹⁰ Zie W. H. van Boom en J.L. Luiten, 'Procesfinanciering door derden', *RM THEMIS* 2015/5, p. 188. De financiering kan ook (gedeeltelijk) afkomstig zijn van de advocaat die de ad-hoc stichting bijstaat, of van rechtsbijstandsverzekeraars indien meerdere aangesloten individuele claimanten verzekerd zijn voor rechtsbijstand. Zie R.M. Hermans, 'De oorzaken van het niet tot stand komen van collectieve schikkingen in massaschadezaken', in: M. Holtzer, A.F.J.A. Leijten & D.J. Oranje (red.), *Geschriften vanwege de vereniging Corporate Litigation 2014–2015*, Deventer: Kluwer 2015. p. 377.

¹¹ M.L.M.N. Heltzel, 'Checks and balances bij belangenorganisaties', *FR* 2012/5, p. 154.

¹² M. de Mopugo, 'A Comparative Legal and Economic Approach to Third-Party Litigation Funding', *Cardozo Journal of International and Comparative Law*, Vol. 19:343, p. 365.

Ook in Nederland wordt *third party litigation funding* echter steeds gebruikelijker.¹³

22. De financieringsverschillen tussen belangenorganisaties in het algemeen zijn ook zichtbaar tussen VEB, Deminor, FortisEffect en SICAF, zoals ook blijkt uit de door die partijen bij het Hof ingediende akten. VEB financiert zichzelf uit eigen middelen, waaronder een jaarlijkse ledencontributie (van gemiddeld EUR 60) en de financiële reserve die mede wordt gevormd door vergoedingen die in het kader van schikkingen worden bedongen. VEB verlangt geen succesvergoeding van haar leden. Beleggers sluiten met hun VEB-lidmaatschap als het ware een verzekering af, in ruil voor een jaarlijkse premie, voor mogelijke schade die zij als effectenbezitter kunnen lijden. Voor Deminor geldt dat zij deels gefinancierd wordt door een externe partij. Daarnaast ontvangt Deminor van de bij haar aangesloten institutionele beleggers een succesvergoeding (van gemiddeld 21 procent). Van de succesvergoeding die Deminor van de bij haar aangesloten particuliere beleggers zou ontvangen heeft Deminor afgezien, vanwege de door Ageas aan Deminor te betalen vergoeding (zie ook nr. 25 van deze akte). FortisEffect wordt hoofdzakelijk gefinancierd door een externe partij en ontvangt daarnaast van haar achterban een kleine jaarlijkse contributie (van EUR 24,50) en een succesvergoeding (van 10 procent). Dit percentage was eerst 22,5 maar is door FortisEffect verlaagd naar 10, vanwege de door Ageas aan FortisEffect te betalen vergoeding (zie ook nr. 25 van deze akte). SICAF tot slot wordt gefinancierd door twee externe partijen, die een succesvergoeding hanteren van 25 procent.
23. Hoewel de verscheidenheid aan financieringsvormen groot mag lijken, is er overigens wel sprake van een *range* waarbinnen de respectieve bedragen en percentages zich over het algemeen bevinden. Zo geldt voor lidmaatschapsgelden dat die veelal tussen de EUR 25 en EUR 100 per jaar liggen, met een enkele uitschieter naar boven (tot EUR 150 of meer).¹⁴ Succesvergoedingen vervolgens belopen in de

---

¹³ W. H. van Boom en J.L. Luiten, 'Procesfinanciering door derden', *RM THEMIS* 2015/5, p. 188.

¹⁴ Van Doorn noemt een *range* van EUR 25 tot EUR 59 per jaar, op basis van onderzoek onder 11 belangenorganisaties betrokken bij de collectieve actie rondom DSB. Zie C.J.M. van Doorn, 'De afwikkeling van massaschade: optimale belangenbehartiging door

regel tussen de 20 en 40 procent.¹⁵ Dit komt overeen met de praktijk in de Verenigde Staten, waar *contingency fees* veelal tussen de 15 en 50 procent liggen,¹⁶ en ook de praktijk in Duitsland, waar geldt dat een beloning van 30 tot 50 procent voor een externe financier zeker niet ongebruikelijk is.¹⁷

24. Het is tegen die achtergrond zoals hiervoor in nr. 14 tot en met 22 uiteengezet dat Ageas, na een jarenlange juridische strijd op vele fronten, de Settlement Agreement is overeengekomen. Ageas heeft met alle vier de belangenorganisaties lange en zeer moeizame onderhandelingen gevoerd, die uiteindelijk pas resultaat hebben gehad na indringende mediation onder leiding van twee onafhankelijke en objectieve mediators, welk proces op zichzelf ook weer ongeveer een half jaar heeft geduurd. Om daadwerkelijk een einde te kunnen maken aan zoveel mogelijk procedures waarin Ageas was betrokken met betrekking tot de gebeurtenissen rondom Fortis in 2007/2008 was het noodzakelijk een schikking te bewerkstelligen die op een zo groot mogelijk draagvlak zou kunnen rekenen in zowel Nederland als België. Ageas had daarbij rekening te houden met alle vier de organisaties, die alle verschillende voorwaarden, eisen en wensen hadden (wat grotendeels te maken had met de verschillen tussen de organisaties zoals hierboven beschreven). Ageas heeft getracht daar zoveel als mogelijk aan tegemoet te komen. Daarmee is uiteindelijk een schikking tot stand gekomen die te gelden heeft als één van de meest 'rijke' en dure ooit en waarvan gezegd kan worden

---

belangenorganisaties?', *WPNR* 2013/6982, p. 553. Een rondgang langs de websites van verschillende (andere) belangenorganisaties komt overeen met dit beeld. Zo ligt het jaarlijkse lidmaatschap voor de Consumentenbond tussen EUR 69 en EUR 90, en dat van Vereniging Eigen Huis tussen EUR 27 en EUR 57.

¹⁵ Zie bijvoorbeeld Tzankova, die een *range* noemt van 20-40 procent als gangbare succesvergoeding voor procesfinanciers (I.N. Tzankova, 'Wetsvoorstel collectieve schadevergoedingsactie: een oplossing voor welk probleem ook alweer?', *TVP* 2017/4, p. 115).

¹⁶ Zie bijvoorbeeld A. Shajnfeld, 'A Critical Survey of the Law, Ethics, and Economics of Attorney Contingent Fee Arrangements', *New York Law School Review*, Vol. 54, 2009/10, p. 775; H.N. Kritzer, 'Advocacy and Rhetoric vs. Scholarship and Evidence in the Debate over Contingency Fees: A Reply to Professor Brickman', *Washington University Law Quarterly*, Vol. 82, p. 477-507; M. Hughes, 'Applying State Contingency Fee Caps in Multidistrict Litigation (MDL) Settlements', *Texas Law Review*, Vol. 91, p. 961-981.

¹⁷ Zie A. Bruns, 'Third-party financing in the perspective of German law: useful instrument for improvement of the civil justice system or speculative immoral investment?', *Journal of Law, Economics & Policy* 2012, p. 547 en M. de Morpugo, 'A Comparative Legal and Economic Approach to Third-Party Litigation Funding', *Cardozo Journal of International and Comparative Law*, Vol. 19:343, p. 366 als ook S. Friel en J. Barnes (eds), *Litigation Funding 2018, Getting the deal through*, London, 2017.

dat de belangen van alle voormalige aandeelhouders meer dan uitstekend zijn behartigd en vergoedingen voor claimanten zijn bedongen die zowel in absolute als relatieve zin zeer hoog zijn.

25. De in absolute zin verschillende compensaties die in verband met de Aangepaste Settlement Agreement door Ageas aan de belangenorganisaties worden betaald dienen in het licht van het voorgaande te worden gezien. Meer specifiek met betrekking tot de vergoeding aan VEB voegt Ageas daaraan toe dat VEB een maatschappelijke functie heeft, de partij is geweest die reeds in 2008 een enquêteprocedure tegen Fortis is begonnen en daarmee de opmaat heeft gegeven voor het gros van de civiele procedures die daarop volgden, ruim 2,5 jaar met Ageas heeft onderhandeld over de vergoeding voor Eligible Shareholders, pas in een zeer laat stadium daarna over haar eigen vergoeding is begonnen, en geen enkele vergoeding anders dan de jaarlijkse contributie van haar leden vraagt. Met betrekking tot de vergoeding aan Deminor geldt dat zij als eerste en belangrijkste partij, namens een zeer groot aantal claimanten, een veelomvattende procedure in België is begonnen en daarmee ook in die jurisdictie het pad voor anderen geëffend heeft. Voorts is van belang dat Deminor vanwege de door Ageas aan Deminor te betalen vergoeding heeft afgezien van de *retainer fee* (vaste vergoeding) en succesvergoeding die de bij haar aangesloten particuliere beleggers verschuldigd zouden zijn geweest. FortisEffect is eveneens reeds in een vroeg stadium civiele acties begonnen en haar volhardendheid heeft geleid tot een vanuit beleggersperspectief belangrijke overwinning bij het Hof Amsterdam (nadat de rechtbank haar vordering had afgewezen). Ook met betrekking tot FortisEffect geldt dat vanwege de vergoeding die Ageas aan FortisEffect betaalt zij de succesvergoeding die zij van haar achterban ontvangt verlaagd heeft van 22,5 naar 10 procent. Ook voor SICAF, tot slot, geldt dat gedurende een relatief lange periode (8 jaar) tegen Ageas geprocedeerd is (en daarnaast is SICAF ook reeds in de tweede fase van voornoemde enquêteprocedure opgetreden als belanghebbende). Voor alle organisaties geldt daarmee dat zij een belangrijke rol hebben gespeeld bij de jarenlange procedures tegen Ageas die uiteindelijk geleid hebben tot een schikking die zonder meer

redelijk is voor alle beleggers die in de periode 2007/2008 aandelen in Fortis hebben gekocht of gehouden.

Afrondende opmerking

26. Ageas wenst tot slot nog op te merken dat zij meent dat als men al zou vinden dat de vergoedingen aan de belangenorganisaties te hoog zijn, het aan de wetgever is daar eventueel tegen in actie te komen. In het kader van het wetsvoorstel dat strekt tot invoering van een collectieve schadevergoedingsactie vindt op dat vlak momenteel de nodige discussie plaats.¹⁸ Dat kan meebrengen dat de ontvankelijkheid van een organisatie en de wijze waarop zij omgaat met de belangen voor wie zij opkomt intensiever zal worden getoetst in toekomstige collectieve procedures. De discussie daarover is echter nog niet afgerond en daarop zou in het kader van deze procedure niet vooruit mogen worden gelopen. De wetgever heeft dat ook expliciet benadrukt.¹⁹
27. De onderhavige schikking is tot stand gekomen tegen de achtergrond van het nu geldende recht. Dat een en ander wellicht aanleiding is of geeft voor discussie kan betekenis hebben voor toekomstige gevallen, maar Ageas meent dat zulks geen reden zou mogen of kunnen zijn om niet over te gaan tot verbindendverklaring van de onderhavige schikking.

Conclusie

28. Ageas concludeert dat wat er zij van de vragen die men kan hebben bij de hoogte van sommige vergoedingen, die vergoedingen in de context van de onderhavige zaak zeer goed verklaarbaar en te rechtvaardigen zijn en in ieder geval op geen enkele wijze hebben meegebracht dat de

---

¹⁸ Zie *Kamerstukken II 2017/18*, 34 608 over de wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken.

¹⁹ Zie *Kamerstukken II 2017/18*, 34 608, nr. 7, p. 10-11. De Minister heeft opgemerkt dat "voor collectieve rechtsvorderingen die zijn ingesteld voor de datum van inwerkingtreding van de wet, ook de voorwaarden voor het instellen van voor inwerkingtreding blijven gelden. (...) Onmiddellijke werking zou vragen oproepen over hoe de nieuwe procedure moet worden toegepast als er al een collectieve vordering voor een bepaalde gebeurtenis aanhangig is gemaakt. (...) Op aanhangige gedingen blijft dus het oude recht van toepassing." Zie ook J.S. Kortmann, 'Wetsvoorstel afwikkeling massaschade in collectieve actie (34608): aanzienlijk verbeterd, maar het moet nog beter!', *NJB* 2018/8, p. 555-561.

belangen van claimanten (Eligible Shareholders) niet goed zijn behartigd. Het omgekeerde is het geval: juist door de situatie dat Ageas werd geconfronteerd met een aantal organisaties met alle hun eigen opvattingen over de schade en de vergoeding daarvan, is de schikking uiteindelijk een combinatie daarvan geworden en daarmee één van de meest ruimhartige naar iedere aan te leggen standaard, niet alleen in Nederlandse context maar ook zeker internationaal en zelf mondiaal. Het is daarmee een schikking die het naar de sterke overtuiging van Ageas verdient om door uw Hof verbindend te worden verklaard.

Amsterdam, 6 maart 2018

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Advocaat Ageas